

Werkprogramma 2027

Voorwoord

In 2026 bestaat de Nederlandse Sportraad tien jaar. In dit jaar kijken we als raad terug op de adviezen die we hebben gegeven, de ontwikkelingen en de plek die sport en bewegen in de Nederlandse samenleving hebben gekregen. Ook kijken we vooruit. Dat doen we bijvoorbeeld bij werkbezoeken in het land en in gesprekken die we als raadsleden en secretariaatsmedewerkers voeren. We zien mooie ontwikkelingen en krijgen veel inspiratie om met elkaar sport en bewegen verder te ontwikkelen.

Tegelijkertijd blijven we kritisch. Want op veel vlakken zien we onbenutte mogelijkheden om de waarde van sport en bewegen in de samenleving als geheel te versterken. Met inspiratie uit het land en de ideeën over hoe sport en bewegen in de toekomst vorm te geven, heeft de raad dit werkprogramma voor 2027 samengesteld. In 2027 willen we terugblikken op enkele adviezen uit de afgelopen tien jaar, en deze waar nodig actualiseren. Daarnaast werken we verder aan adviezen uit eerdere werkprogramma's en starten we een nieuw adviestraject.

Welke dat zijn, leest u in dit werkprogramma.

Drs. Tom van 't Hek

Voorzitter Nederlandse Sportraad

Groepsfoto van de Nederlandse Sportraad van links naar rechts: Marjolein Bolhuis-Eijsvogel, Marlou van Rhijn, Fonda Sahla, Elke Snijder, Tom van 't Hek, Paul Depla, Farid Gamei, Hugo van der Poel, Bernard Wientjes, Claudia Bokel en Mirka Janssen.

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding	5
Onze positie en aanpak	6
Onafhankelijk adviesorgaan	6
Missie en visie	6
Werkwijze	7
Ontwikkelingen en kaders	8
Proces totstandkoming werkprogramma 2027	8
Actuele ontwikkelingen: veerkracht en gezondste generatie ooit	9
Programmering 2027	10
Terugblikken eerdere adviezen	11
Thema 1 – de bewegende samenleving	11
Thema 2 – de sportende samenleving	12
Advies: 'Positie van vrouwen in de sport'	12
Literatuurlijst	14

Inleiding

// De Nederlandse Sportraad (NLsportraad) bracht in het verleden meerjarige werkprogramma's uit en actualiseerde die jaarlijks. Sinds 2026 werken we met eenjarige werkprogramma's.

Dit nieuwe werkprogramma laat zien waarmee de NLsportraad in 2027 gaat starten. We laten ruimte om in te spelen op actualiteit en gevraagde adviezen. Daarnaast werkt de NLsportraad aan afronding van adviezen uit eerdere werkprogramma's, zoals professionalisering in sport, sport als dorpsplein en beweegwijsheid, die (deels) zullen doorlopen in 2027.

Onze positie en aanpak

Onafhankelijk adviesorgaan

De NLsportraad is een onafhankelijk adviesorgaan. Wij hebben als wettelijke taak de regering en beide kamers der Staten-Generaal te adviseren over beleid voor sport en bewegen, en maatschappelijke vraagstukken in relatie tot sport en bewegen.¹

Missie en visie

De raad werkt vanuit zijn missie en visie. Deze zijn leidend geweest voor de totstandkoming van het werkprogramma 2027.

Missie

De NLsportraad adviseert aan regering en parlement over sport en bewegen voor iedereen. Onze adviezen brengen mensen en beleid in beweging.

Visie

De NLsportraad draagt als strategisch en onafhankelijk adviesorgaan bij aan kwalitatief sterke beleids- en besluitvorming op landelijk en lokaal niveau. Onze adviezen hebben positieve impact op de grens van bewegen, sport en andere domeinen. Adviezen van

¹ Overheid.nl, 2023.

de NLsportraad worden geraadpleegd in het maatschappelijk debat over de meerwaarde van sport en bewegen voor de samenleving. Ze dragen bij aan vernieuwing van de sportsector.

Werkwijze

De NLsportraad brengt gevraagd en op eigen initiatief adviezen uit. De raad onderscheidt daarbij drie typen adviezen:

1. **agenderend:** een bepaald beleids-
onderwerp of probleem onder
de aandacht brengen;

2. **nieuwe oplossing:** een nieuwe
aanpak van bestaand en bekend
probleem of uitdaging;

3. **lange termijn:** focus op het maken
van strategische (beleids)keuzes,
die op de langere termijn voordelen
opleveren voor de maatschappij.

Per advies bezien we welke werkwijze het best past. Meestal stelt de raad daarvoor een adviescommissie samen, die het adviestraject begeleidt. Een commissie is samengesteld uit een aantal raadsleden, externe experts en ervaringsdeskundigen. Waar dat van meerwaarde of noodzakelijk is, zoekt de NLsportraad samenwerking met andere adviesraden. Meer informatie over de werkwijze van de NLsportraad met adviescommissies is te vinden in de informatiebrochure.²

Naast adviezen brengt de NLsportraad andere publicaties uit, zoals briefadviezen, open brieven, columns, essays en analyses. Daarmee geven we inzicht in de voortgang van lopende adviezen of spelen we in op de actualiteit. Om de samenleving, stakeholders en beleidsmakers te betrekken bij adviezen, organiseert de raad fysieke en online-bijeenkomsten en werkbezoeken. Daarin halen we informatie op en toetsen we conceptadviezen. Ook delen we opgedane kennis en kunde. Dat doen we op congressen en in workshops met organisaties in de sport- en beweegsector, en in colleges in

het beroeps- of universitair onderwijs. Tot slot besteden we veel aandacht aan de interactie en communicatie over de adviezen. Dat doen we zowel bij de agendering en de totstandkoming als bij de publicatie en in de nazorgfase. Dit alles met het doel om mensen en beleid in beweging te krijgen.

² Nederlandse Sportraad, 2025a.

Ontwikkelingen en kaders

Proces totstandkoming werkprogramma 2027

Voor het werkprogramma 2026 heeft de NLsportraad gesprekken gevoerd en bijeenkomsten gehouden.³

Daarin hebben we opgehaald welke maatschappelijke ontwikkelingen relevant zijn voor de NLsportraad en welke adviesonderwerpen hieruit kunnen volgen. Voor het werkprogramma 2027 bouwen we voort op deze brede inventarisatie. Aanvullend heeft de raad besproken welke actuele ontwikkelingen van belang zijn, en welke impact de raad wil bereiken. Daarbij hebben we rekening gehouden met de beschikbare capaciteit. De eerste gedachten over mogelijke adviesonderwerpen hebben we besproken met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Het ministerie verwacht zelf in 2027 geen adviesaanvragen in te dienen bij de NLsportraad.

³ De NLsportraad sprak 110 mensen uit de praktijk, uit de onderwijs- en zorgsector, van ministeries, gemeenten en kennisinstellingen.

Actuele ontwikkelingen: veerkracht en gezondste generatie ooit

Voor de uitwerking van de programmering 2027 heeft de NLsportraad een aantal actuele thema's meegenomen om adviesonderwerpen tegen elkaar af te wegen. Zo hebben we gekeken op welke manier adviezen kunnen bijdragen aan veerkracht of de gezondste generatie ooit.

De huidige geopolitieke ontwikkelingen, zoals toenemende internationale spanningen en maatschappelijke tegenstellingen, vergroten het belang van veerkracht (of weerbaarheid) in de samenleving. Het gaat daarbij niet alleen om fysieke, maar ook om mentale en sociale veerkracht. In zijn adviezen wil de raad aandacht geven aan de mogelijke bijdrage van sport en bewegen aan het versterken van mentale veerkracht, het leren omgaan met druk en tegenslag en het bevorderen van binding in de samenleving. De raad wil laten zien welke condities daarvoor nodig zijn.

In de paragraaf *Een gezonde samenleving* van het huidige coalitieakkoord staat het streven naar de gezondste generatie ooit centraal. Het coalitieakkoord beschrijft een duidelijke beweging van zorg naar gezondheid, van behandelen naar voorkomen en van individuele verantwoordelijkheid naar een sterke sociale basis.⁴ Het kabinet zet in op preventie, welzijn, het stimuleren van bewegen in het dagelijks leven en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Het kabinet noemt sport en bewegen expliciet als middel om gezondheid te bevorderen, mentale veerkracht te versterken en sociale cohesie te vergroten. Dit maakt het denkkader 'gezondste generatie' zowel beleidsmatig relevant als een passend uitgangspunt voor de advisering van de raad.

Impact

Voor de NLsportraad is het belangrijk dat adviezen bijdragen aan het maatschappelijk debat en verbeterde beleids- en besluitvorming op het gebied van sport en bewegen. Daarom bespreken we bij de keuze voor adviesonderwerpen:

- welke informatie al algemeen bekend is;
- of een onderwerp al veel aandacht krijgt of juist onderbelicht is;
- in welke fase eventuele beleids- of besluitvorming zich bevindt (timing);
- of een onderwerp raakt aan eerdere adviezen van de NLsportraad;
- of ons advies meerwaarde kan hebben door te agenderen, nieuwe oplossingen of langetermijnperspectieven te bieden.

Dit leidt uiteindelijk tot een gezamenlijke weging.

Capaciteit van de raad

De NLsportraad werkt met tien raadsleden (0,1 fte per raadslid, 0,2 fte voor de voorzitter) en een secretariaat (7 fte). Met deze bezetting kan de raad per jaar twee volwaardige adviezen of combinaties van een advies en andere producten realiseren.

⁴ D66 et al., 2026.

Programmering 2027

// Voor het werkprogramma 2027 behoudt de raad de thematische indeling van het werkprogramma 2026: *de bewegende samenleving* en *de sportende samenleving*. Een aantal adviezen uit eerdere werkprogramma's loopt nog door in 2027. Daarnaast actualiseert de raad enkele adviezen van de afgelopen tien jaar.

Terugblikken eerdere adviezen

In 2026 bestond de NLsportraad 10 jaar. Terugblikkend op die periode constateert de raad dat veel waardevolle adviezen zijn gegeven, en dat die nog steeds actueel zijn. Op sommige terreinen zijn er ontwikkelingen geweest die een nieuw perspectief bieden. Andere adviezen krijgen geen of te weinig beleidsaandacht. Daarom verdienen die adviezen hernieuwde aandacht. Tot nu toe deed de raad dat in reactie op de actualiteit.⁵ In 2027 wil de raad op een aantal adviezen terugblikken, de aanbevelingen actualiseren en opnieuw onder de aandacht brengen. We willen dit doen met bijvoorbeeld een artikel of een column. Denk daarbij aan adviezen als *De opstelling aan de top*, *Kinderen centraal* of *Gelijkwaardig en inclusief*.

Thema 1 – de bewegende samenleving

// De NLsportraad focust met dit thema op alles wat met bewegen te maken heeft. Voldoende bewegen bevordert de mentale en fysieke gezondheid, verlaagt het risico op ziekten als diabetes en stress. In het thema *De bewegende samenleving* geeft de raad adviezen die mensen en beleid in beweging (waaronder sporten) willen krijgen. Het doel is bij te dragen aan een gezondere samenleving.

Voor dit thema voorziet de NLsportraad geen nieuw advies in 2027. Wel werkt de raad nog aan het advies *Beweegwijsheid*, zoals in het werkprogramma 2026 was aangekondigd.⁶

5 Zoals de brief over het belang van bewegen als kerndoel van het onderwijs, die de NLsportraad samen met de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving in juni 2026 heeft gepubliceerd ter actualisatie van het advies *Plezier in Bewegen* uit 2017.

6 Nederlandse Sportraad, 2025b.

Thema 2 – de sportende samenleving

// De NLsportraad focust met dit thema op alles wat met (top)sport te maken heeft. Sport is op zichzelf waardevol en heeft bovendien waarde voor de samenleving. Sport, waaronder topsport, kan bijvoorbeeld zorgen voor plezier, voldoening, verbinding, zelfontwikkeling, nationale trots, *fair play* en respect. Door zijn adviezen in het thema *De sportende samenleving* wil de raad de maatschappelijke waarden van sport versterken op alle niveaus van de samenleving.

Binnen dit thema start de raad het advies *Positie van vrouwen in de sport*. Daarnaast ronden we twee adviezen uit eerdere werkprogramma's af: *Professionalisering van de sportbranche* en *Sport als dorpsplein*.⁷

Advies: 'Positie van vrouwen in de sport'

Wereldwijd neemt de aandacht voor vrouwen in de sport toe. Dat komt mede door grote internationale (top)sportevenementen die de prestaties en maatschappelijke betekenis van vrouwelijke sporters zichtbaarder maken.⁸ De Nederlandse topsportvrouwen leveren zeer goede prestaties op bijvoorbeeld de Olympische en Paralympische Spelen.⁹ Tegelijkertijd zijn in zowel topsport als breedtesport nog grote verschillen zichtbaar tussen mannen en vrouwen in de mogelijkheden en voorwaarden om deel te kunnen nemen en te presteren. Het gaat daarbij over alle vrouwen en de omstandigheden waaronder zij bewegen en sporten, leidinggeven, inkomen verwerven of invloed uitoefenen.¹⁰

- Vrouwen zijn minder aanwezig in zowel uitvoerende als bestuurlijke functies in de sport. Dat betekent dat ze minder vertegenwoordigd zijn en minder vaak als rolmodel functioneren voor jonge meiden.¹¹
- Sportmaterialen en -trainingen zijn vaak voor mannen ontworpen, waardoor vrouwen veel grotere risico's lopen op letsels en blessures.¹²

- Sportvrouwen kunnen minder vaak leven van topsport terwijl ze wel evenveel trainingen en wedstrijden hebben als hun mannelijke collega's.¹³
- Media brengen mannelijke sporters op andere wijze in beeld dan vrouwelijke sporters. Waar foto's en verhalen van mannelijke sporters gaan over competitie, fysieke prestatie en kracht, gaan deze bij vrouwen vaker over emoties, verbondenheid en uiterlijk. Ze worden vergeleken, beoordeeld of afgebeeld op manieren die niet direct samenhangen met hun sportieve resultaten.¹⁴

Dit heeft gevolgen voor vrouwen nu én voor aankomende generaties meiden. Het laat veel potentie in de samenleving onbenut om te werken aan onder andere veerkracht en 'de gezondste generatie'. Vrouwen vormen immers de helft van onze bevolking.

⁷ [Professionalisering van de sportbranche; Sport als dorpsplein](#)

⁸ Sport & Strategie, 2025.

⁹ Van der Vooren, 2016.

¹⁰ Rauws en Elling, 2024.

¹¹ Elling en Cremers, 2022.

¹² Korrelijs Reuther, 2025; KRO-NCRV, 2025.

¹³ Hettinga, 2026.

¹⁴ Heithuis et al., 2023; Vai et al., 2025; Sportnieuws.nl, 2024.

De NLsportraad wil met een reeks van producten, bijeenkomsten en publicaties aandacht geven aan de uitdagingen en kansen van de positie van vrouwen in de sport. We willen bijdragen aan de agendering en bredere discussie over de positie van vrouwen van alle leeftijden in het sportsysteem. De discussie willen we afsluiten met een advies aan politiek en bestuur. Dit sluit aan op bredere nationale en internationale, politieke en bestuurlijke ontwikkelingen op het gebied van gendergelijkheid, ook buiten de sport. Zo moeten over drie jaar, in 2030, de *sustainable development goals* (SDG's) gerealiseerd zijn. Het vijfde SDG richt zich op gendergelijkheid en de positie van vrouwen en meiden.¹⁵ Nederland heeft zich gecommitteerd aan gendergelijkheid, maar dat is nog onvoldoende zichtbaar in de praktijk. Daardoor kunnen verschillen blijven bestaan.¹⁶ In Europees verband is er oog voor gendergelijkheid in onder meer onderwijs, gezondheid, werk, leiderschap en maatschappelijke participatie.¹⁷

¹⁵ SDG Nederland, z.d.

¹⁶ Ardon en Van Wijngaarden, 2024.

¹⁷ Europese Commissie, 2026.

Literatuurlijst

- Ardon, D. & Van Wijngaarden, R. (2024). *Gendermainstreaming bij de rijksoverheid: Een gedragswetenschappelijk onderzoek*. Movisie. <https://open.overheid.nl/documenten/225d3a43-824f-4cee-9ab5-343679a69e3a/file>
- D66, VVD en CDA (2026). *Coalitieakkoord: Aan de slag, bouwen aan een beter Nederland*. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/2026/01/30/aan-de-slag-bouwen-aan-een-beter-nederland>
- Elling, A. & Cremers, R. (2022). *Diversiteit in kaderfuncties sportbonden en clubs*. Mulier Instituut. <https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/26744/diversiteit-in-kaderfuncties-sportbonden-en-clubs/>
- Europese Commissie (2026). *Gender Equality Strategy 2026-2030*. Gedownload op 22 juni 2026 via https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_en
- Heithuis, S., De Hoog, S., Van Tussenbroek, P., Kharrat, O., Heusinkveld, J., & Tastachova, N. (2023). *Scoren zonder stereotypen. Onderzoek naar de mediaberichtgeving over het Nederlandse mannen- en vrouwenvoetbal*. Stichting Women Inc. https://www.womeninc.nl/wp-content/uploads/def-scoren-zonder-stereotypen-rapport-media-aandacht-voetbal.pdf?_gl=1*1tvjzmn*_ga*OTgwNjY1ODIwLjE3NzIxMDIwMzM.*_ga_Z9XSWJB46H*czE3ODIxMjQyOTMkbzlkZzEkdE3ODIxMjQyOTckajYwJGwwJGgxODg1NDg3NTk0
- Hettinga, F. (9 juni 2026). *Levensvatbaarheid vrouwenvoetbal op de tocht: 'Geen sprake meer van professioneel voetbal'*. NOS.nl. Gedownload op 22 juni 2026 via <https://nos.nl/artikel/2617749-levensvatbaarheid-vrouwenvoetbal-op-de-tocht-geen-sprake-meer-van-professioneel-voetbal>
- Korrelis Reuther, K. (oktober 2025). *Shrink It and Pink It: Gender Bias in Product Design*. Harvard Advanced Leadership Initiative, Social Impact Review. Gedownload op 22 juni 2026 via <https://www.sir.advancedleadership.harvard.edu/articles/shrink-it-and-pink-it-gender-bias-product-design>
- KRO-NCRV (2 juli 2025). *Vrouwelijke topsporters lopen er voortdurend tegenaan: 'Man is nog steeds de norm'*. Gedownload op 22 juni 2026 via <https://www.nporadio1.nl/nieuws/sport/4ed96fd3-174c-49eb-a975-f147c1b49ca1/vrouwelijke-topsporters-lopen-er-voortdurend-tegen-aan-man-nog-steeds-de-norm>
- Nederlandse Sportraad (2025a). *Brochure adviescommissies*. <https://www.nederlandse-sportraad.nl/documenten/2025/08/28/nlsportraad-brochure-adviescommissies>
- Nederlandse Sportraad (2025b). *Werkprogramma 2026*. <https://www.nederlandse-sportraad.nl/documenten/2025/09/16/werkprogramma-2026>

Overheid.nl (2023, 1 januari). *Wet op de Nederlandse Sportraad*. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0047303/2023-01-01>

Rauws, R. & Elling, A. (2024). *Seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sportomgeving. Ervaringen van vrouwelijke sporters*. Mulier Instituut. <https://www.mulierinstituut.nl/nieuws/helft-jonge-vrouwen-ervaat-ongewenst-seksueel-gedrag-tijdens-sport/>

SDG Nederland (z.d.). 5 *Gendergelijkheid*. Gedownload op 22 juni 2026 via <https://www.sdgnerland.nl/SDG/5-gendergelijkheid/>

Sport & Strategie (10 juni 2025). *Vrouwensport in de lift: groei in aandacht, prestaties, publiek en inkomsten. Nielsen en SponsorRing brengen ontwikkeling vrouwensport breed in beeld*. Gedownload via <https://www.sportenstrategie.nl/sporteconomie/vrouwensport-in-de-lift-groei-in-aandacht-prestaties-publiek-en-inkomsten/>

Sportnieuws.nl (2 augustus 2024). *Dit zijn de 8 mooiste vrouwelijke atleten op de Olympische Spelen: Lieke Klaver in top 3*. Gedownload via <https://sportnieuws.nl/olympische-spelen/nieuws/dit-zijn-de-8-mooiste-vrouwelijke-atleten-op-de-olympische-spelen-lieke-klaver-in-top-3-2024072519194540794/>

Vai, A., Setiawan, C., Ngatman, N., Angga Lardika, R., Noviana, E., Yusuf, J., Ardyanto, S., Widya Putri, M., Widiyanto, W. E., & Desviyanti, E. (2025). Analysis of the representation of female athletes in sports media: a systematic literature review. *Retos*, 63, 918-927. <https://doi.org/10.47197/retos.v63.109449>

Van der Vooren, J. (17 februari 2016). *Factcheck: vrouwen hebben meer olympisch succes dan mannen*. Gedownload via <https://sportgeschiedenis.nl/olympische-spelen/factcheck-vrouwen-hebben-meer-olympisch-succes-dan-mannen/>

Colofon

Foto's: ANP foto, Wiebe Kiestra (pagina 3)

Vormgeving: Things To Make And Do

De Nederlandse Sportraad brengt mensen en beleid in beweging.

De Nederlandse Sportraad is een onafhankelijk adviescollege. De raad adviseert regering en parlement over beleid ten aanzien van sport en bewegen en daarmee samenhangende maatschappelijke vraagstukken. Dit kan zowel om gevraagd advies gaan als om advies op eigen initiatief.